

Ze dne.:

Naše ZN: SZU/10567/2024

Datum: 18. 7. 2024

Věc: Žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

K Vaší žádosti podané 10. 7. 2024 odpovídáme na Vámi položené dotazy:

1. Má dlouhodobá expozice záření elektrických zařízení (vedení vysokého napětí) vliv na lidské zdraví?

Dle současného stavu vědeckého poznání nemá, pokud se exponovaná osoba nachází v běžně dostupných místech. Jedinou hypotézou dlouhodobých účinků je zvýšená pravděpodobnost akutní dětské leukémie. Současný závěr je takový, že vznik ani vývoj tohoto vzácného onemocnění není příčinně spojen s expozicí neionizujícímu záření. Obecně lze tvrdit, že dle současného stavu vědeckého poznání nemá podlimitní expozice (expoziční limity ICNIRP či ICES) nízkofrekvenčnímu elektromagnetickému poli žádné zdravotní účinky, a to ani při dlouhodobé expozici. Všechny dnes známé účinky jsou akutní a nastávají až nad expozičními limity.

2. Existují relevantní vědecké studie, které by negativní zdravotní důsledky pro člověka prokázaly?

Expozice člověka neionizujícímu záření se začala systematicky zkoumat před druhou světovou válkou. Množství studií, které v této oblasti existuje, je enormní, přesahující k současnému datu 40 000. Současné expoziční limity jsou navrženy s vědomím všech těchto prací a jsou navrženy tak, aby jejich nepřekročení zaručovalo, že exponovaná osoba nebude ohrožena na zdraví žádným vědě známým účinkem.

3. Jaká je bezpečná vzdálenost pro život od vedení drátu vysokého napětí?

Neexistuje žádná univerzální vzdálenost. Každé vedení je projektováno tak, aby v místě, kam se osoba může bez překonání překážek dostat, nebo v místě, kde je povoleno umístit stavbu (ochranné pásmo vedení), nebyly překročeny expoziční limity.

4. Proč byly limity v roce 2005 navýšeny?

Není nám známo, že by v roce 2005 byly limity navýšeny. V ČR skutečně došlo k mírnému navýšení expozičních limitů, ovšem v roce 2015. Navýšení je na dotčených frekvencích dvojnásobné, nikoliv desetinásobné. Důvodem navýšení je úprava celkového pojetí expozičních limitů v rámci světové komunity (organizace ICNIRP vydala v roce 2014 aktualizované expoziční limity v této frekvenční oblasti) a především významně přesnější dozimetrie, která od předchozího vydání expozičních limitů v roce 1998 značně pokročila, především v rámci numerického modelování. V roce 1998 obsahovaly expoziční limity značný bezpečnostní faktor (přibližně 5), o který byly poníženy oproti skutečným úrovním pole, které by mohly být škodlivé. Důvodem byly nepřesnosti spojené s výpočtem určování expozice. V dnešní době počítačového modelování je takto vysoký bezpečnostní faktor zbytečný a byl snížen na hodnotu přibližně poloviční. Je ovšem důležité poznamenat, že změnou zmíněného bezpečnostního faktoru se nijak nesnižuje ochrana zdraví. Stále platí, že podlimitní expozice nemá žádné zdravotní účinky.

5. Jsou dle WHO nízkofrekvenční magnetická pole jako karcinogen skupiny 2B, tzv. „podezřelý karcinogen pro člověka“? Z jakého důvodu?

Zařazení daného agens do skupiny karcinogenů 2B se provádí ve chvíli, kdy se karcinogenita tohoto agens vědecky zkoumá, avšak vědecky nebyl prozatím karcinogenní potenciál potvrzen. Pokud by potvrzen byl, byl by agens zařazen do skupiny 2A nebo 1.

Podrobné informace k této otázce lze najít ve svou starších informacích Národní referenční laboratoře pro neionizující záření:

<https://szu.cz/wp-content/uploads/2023/06/informace-c.-17-2011.pdf>

<https://szu.cz/wp-content/uploads/2023/06/Informace-c.-19-2014.pdf>.

S pozdravem

MUDr. Barbora Macková, MHA
Ředitelka

